

UDENRIGSMINISTERIET

BUDSKABER til brug for udenrigsministeren

Enhed:

ALO

Dato:

20-05-2021

Sagsnummer:

2021-19556

Det talte ord gælder

URU alm. del samrådsspørgsmål vedr. Myanmar

Tak for invitationen og muligheden for at redegøre nærmere for situationen i Myanmar og implikationerne af det militærkup, som ramte landet den 1. februar.

Fra dansk side har vi reageret resolut. Jeg var fra første færd ude og fordømme militærkuppet og kræve, at folkets demokratiske rettigheder og vilje respekteres. Samt at de politiske fanger løslades. Danmark var samtidig et af de lande, der reagerede hurtigst med en omlægning af udviklingsbistanden. Vi besluttede, at indstille al støtte til offentlige institutioner. I stedet vil vi bruge de midler på at støtte demokrati- og menneskerettighedsforkæmpere.

Danmark har aktivt arbejdet for de sanktioner, EU af to omgange [22. marts og 19. april] har indført mod de ansvarlige for militærkuppet og senest også økonomiske sanktioner mod militærets to konglomerater. Med sanktioner mod konglomeraterne rammer vi vigtige dele af militærjuntaens økonomiske grundlag og militære leders privatøkonomi.

Lad mig samtidig understrege, at det vigtigt at sikre, at sanktioner rammer de rigtige og ikke rammer dem, vi prøver at hjælpe, nemlig civilbefolkningen. En svær balance, som vi hele tiden har for øje.

Meget tyder desværre på, at Myanmar står over for en længerevarende konflikt. Militæret vil anvende undertrykkelse og intimidering til at forsøge at passivisere en civilbefolkning, der ikke viser tegn på at give op.

Siden kuppet er mere end 785 civile blevet dræbt og op mod 4000 er stadig tilbageholdt, eller fængslet. I mange tilfælde er det uklart, hvor de tilbageholdte befinder sig. Og om de er i live.

Det er afgørende, at vi opretholder det internationale pres på militærjuntaen. Det pres arbejder jeg som dansk udenrigsminister for at fastholde, også gennem EU og sammen med andre vestlige lande.

Jeg vil nu komme ind på de enkelte samrådsspørgsmål.

[Hvad kan ministrene fortælle om denne FN-rapport, og hvad mener de om sagen?]

Lad mig starte med et par ord om de FN-rapporter, der udgør en del af grundlaget for de økonomiske sanktioner mod militærregimet.

Den uafhængige undersøgelsesmission for Myanmar blev med EU's lederskab etableret af FN's Menneskerettighedsråd i marts 2017, og afsluttede sit arbejde i september 2019. Missionen havde mandat til at søge at fastlægge omstændighederne omkring de formodede menneskerettighedskrænkelser og overgreb udført af militæret og sikkerhedsstyrkerne i Myanmar.

I sin hovedrapport fra september 2018 konkluderede missionen, at den øverste ledelse i militæret formodes at være ansvarlig for folkemord, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser.

Som led i sit mandat udgav missionen også en rapport om Myanmars militærs økonomiske interesser i august 2019. I denne rapport fremhævede missionen, at militærets forretningsindtægter muliggør deres handlinger. Det styrker deres autonomi i forhold til civil kontrol, da de således ikke er afhængige udelukkende af det officielle militærbudget.

Rapporten pegede på, at militærets økonomiske interesser er koncentreret omkring to konglomerater, som styres af højtstående generaler; Myanmar Economic Holdings Limited og Myanmar Economic Corporation. Disse to konglomerater er nu sat på EU's og andre vestlige landes sanktionsliste.

FN-rapporten identificerede derudover 120 virksomheder, som ejes af de to konglomerater, og yderligere 26 virksomheder med tæt tilknytning. Disse er aktive inden for blandt andet byggeri, energi, ædelstene, produktion, forsikring, turisme og finanssektoren.

Rapporten konkluderer desuden, at militæret står bag menneskerettighedskrænkelser, i forbindelse med deres forretningsaktiviteter i mineområder. B.la. slaveri og seksuel vold. Missionen anbefaler derfor, at virksomheder afbryder samarbejdet og afholder sig fra at indgå nye kontrakter med virksomheder, der har økonomiske eller finansielle relationer til Myanmars militær.

Som opfølgning på undersøgelsesmissionens rapport har FN-specialrapportøren for menneskerettigheder i Myanmar, Thomas Andrews, i marts i år offentliggjort seneste status. Han påpeger, at en række virksomheder har fulgt missionens anbefalinger. Eksempelvis annoncerede Mærsk i oktober 2020, at de ikke længere vil anvende TMT-havnen, der er ejet af Myanmar Economic Holdings Limited.

Andrews understreger samtidig, at mange virksomheder fortsat samarbejder med de militærejede virksomheder. Dog er der flere virksomheder, der genovervejer deres engagementer i Myanmar i lyset af militærkuppet. Jeg forstår at det også gælder Bestseller. Som jeg allerede har gjort klart, så er det min **klare** forventning, at alle danske virksomheder efterlever de til enhver tid gældende sanktionsregimer og opretholder internationale normer og retningslinjer for ansvarlig og bæredygtig virksomhedsadfærd.

[Hvad vil ministrene aktuelt gøre i sagen?]

Her vil vi både fra dansk side og gennem EU fastholde presset på militærjuntaen og kræve genindførelse af demokrati i Myanmar og løsladelse af alle politiske fanger.

Et af de værktøjer vi har til at lægge pres på juntaen, er sanktioner. Jeg har sagt, meget klart, at jeg er parat til at gå langt for at ramme militærjuntaen. De skal mærke en hård og klar konsekvens for deres kup af et demokratisk valg. For deres rå vold, undertrykkelse og drab af civilbefolkningen.

På nuværende tidspunkt synes der desværre ikke at være den nødvendige enstemmige opbakning til yderligere EU-sanktioner.

Jeg noterer mig i den forbindelse, at UK, USA og Canada har indført yderligere sanktioner rettet mod handel med ædelsten [Myanmar Gems Enterprise]. USA har desuden sanktioneret yderligere 16 individer og en entitet [det såkaldte ”State Administrative Council (SAC)]. Der er et stort overlap med de sanktioner EU allerede har vedtaget.

Vi koordinerer tæt med USA, UK og Canada omkring hvordan vi bedst fastholder presset på militærjuntaen. Derfor mener jeg også, at EU bør se på muligheden for yderligere sanktioner. Fra dansk side arbejder vi aktivt for, at muligheden undersøges og holdes på dagsordenen. Skåret ud i pap: Jeg er parat til at gå videre med yderligere EU-sanktioner. Det er dog vigtigt at sikre, at sanktioner rammer de rigtige og *ikke* civilbefolkningen.

Lad mig samtidig nævne, at regeringen arbejder aktivt for, at der indføres regler i EU om nødvendig omhu (”due diligence”). Reglerne vil forpligte virksomheder til at forholde sig til mulige krænkelse af bl.a. menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder i deres værdikæder.

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at det er helt afgørende, at danske virksomheder **ikke** er involveret i aktiviteter, der kan være årsag til, bidrage til eller på anden vis støtte krænkelser af menneskerettighederne, demokratiske rettigheder eller arbejdstagerrettigheder. Det ligger mig meget på sinde, som dansk udenrigsminister.

Jeg vil nu give ordet til erhvervsministeren for hans bemærkninger og besvarelse af samrådsspørgsmålet AG om danske virksomheder.